

Recensie

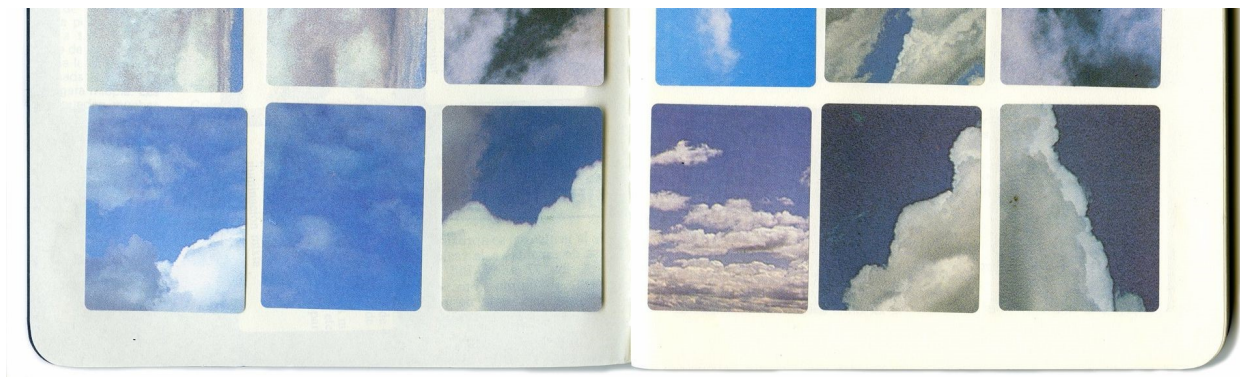
N.B. Het kan zijn dat elementen ontbreken aan deze printversie.

'Alle iPhone-foto's samen vormen een geweldig document van de wereld'

Fotografie Fotograaf Anne Geene (35) won dit jaar de Beeldende Kunstprijs van de Volkskrant en verkocht acht werken aan het Rijksmuseum. In het Gemeentemuseum is een serie te zien die ze maakte met Arjan de Nooy, haar partner in leven en liefde.

✍ Tracy Metz ⌚ 15 oktober 2018

Als een natuurvorser uit de negentiende eeuw onderzoekt fotograaf en kunstenaar Anne Geene de wereld. Voortdurend is ze bezig met documenteren, rubriceren, categoriseren, indexeren, beschrijven, groeperen, lijsten maken - of het nu bomen zijn, of rode bladeren, of vogels, of wolken. „Een mens kan nooit genoeg kennis verzamelen”, zegt de 35-jarige fotograaf met een schaterlach.

Dit is een oogstjaar voor Geene. Eerder dit jaar won ze de Beeldende Kunstprijs van de Volkskrant, op de fotobeurs Unseen vorige maand kocht het Rijksmuseum acht van haar werken, en 13 oktober opende in het Gemeentemuseum Den Haag *The Universal Photographer*, een tentoonstelling van een project van Anne Geene en Arjan de Nooy, haar partner in leven en liefde, met wie ze sinds 2012 samenwerkt.

Het project gaat over het merkwaardige leven en oeuvre van U., een alter ego van zijn bedenkers. Aan de hand van zijn fictieve leven schrijven zij een geschiedenis van de fotografie en tevens een statement over hun vak. In de tien hoofdstukken van zijn leven laten ze zien hoe U. door middel van de fotografie grip op de wereld probeert te krijgen. Belangrijkste verschil: U. verzuipt in zijn zoektocht, ze doen er met humor en relativiseringsvermogen verslag van.

Hebben zij zelf alle foto's in het boek gemaakt? Nee, zegt De Nooy, „en het is niet belangrijk om dat te weten.” Sommige zijn gemaakt, andere zijn gevonden, in archieven en oude albums. „Het gaat om het verhaal dat wij ermee construeren.” Dat construeren is soms letterlijk, zoals in het hoofdstuk waarin U. steeds maniakaler foto's met nietjes aan elkaar vastmaakt in een poging betekenis te halen uit de som der delen.

In een van de hoofdstukken vullen de gevonden en de gemaakte foto's elkaar echt aan. Op een rommelmarkt vonden de kunstenaars een album uit de jaren dertig van een reis naar Italië. In een vorm van *rephotography* volgen zij in de sporen van U. en maken dezelfde foto's nu opnieuw.

Anne Geene en Arjan de Nooy, **Collage (uit The Universal photographer)**, 2018.

Encyclopedie van een volkstuin

In gesprek met Geene en De Nooy valt steeds het woord 'context'. „Je verzint een structuur waarmee je iets bloot legt”, zegt Geene. „Een foto van een meeuw of een blad zegt niet zo veel, totdat het er veel zijn en je ze in een context plaatst, zoals de kleur of de vorm.” Zo deed ze dat in haar boek *No. 235: Encyclopaedia of an Allotment*, waarin ze haar volkstuin portretteert aan de hand van dier- en plantsoorten, vormen, kleuren, wolken en water.

Die context kan overigens ook zelfverzonnen zijn, zoals in hun boek *Ornithology*. Het hoofdstuk 'Bird Geometrics' bevat vage foto's van vogels die patronen vormen in de lucht, op de grond, op draden. Het plezier waarmee de makers de draak steken met de schijn van wetenschappelijke ordening, werkt onweerstaanbaar op de lachspieren.

Een ander project van Geene dat veel bekendheid kreeg was haar buitengewoon vindingrijke en mooi uitgevoerde *Kleine Wateralmanak*: van zee tot molecuul. Daarin benadert ze water op allerlei manieren, van foto's van watervallen, tot petrischalen met kweken van diverse micro-organismen in het Haagse drinkwater (niet vrolijk stemmend), tot een vergelijking van de prijs van water in een fles Spa Blauw (545x zo duur als kraanwater) en die van het water dat bijvoorbeeld in ketchup zit (1345x zo duur), begeleid door ruim zestig foto's van labels van producten als oestersaus, smeerworst en gezichtscreme waarop water als het eerste ingrediënt staat vermeld. Reken maar uit.

Compleet zijn

De fictieve U. van *The Universal Photographer* eindigt als kopiïst, die in een wanhopige poging compleet te zijn álles in zijn albums inplakt: luchten, pingpongballen, sinaasappels, fabrieken, zonder smaak of voorkeur. „Hij gaat

te werk zoals wij allemaal met onze iPhones”, zeg Geene. „Je ziet iedereen van alles vastleggen, gewoon omdat het kan. Daarmee maken we wel met z’n allen een geweldig document van de wereld.”

„Fotografie is een kopieerapparaat”, zegt De Nooy. „Een foto is informatie, de ene foto is nooit beter of belangrijker dan de andere. Het gaat ons om de context en het verhaal, niet om een esthetisch eindproduct.”

The Universal Photographer, Gemeentemuseum Den Haag, t/m 17 maart 2019. Boek € 39,90 bij De HEF Publishers. Inl: gemeentemuseum.nl